

Számunk szerzői

Apor Péter	<i>történész, School of Slavonic and East European Studies, University of London</i>
Babják Ildikó	<i>PhD hallgató, ME, Miskolc</i>
Bácskai Vera	<i>történész, ELTE, Budapest</i>
Bicskei Éva	<i>PhD hallgató, CEU, Budapest</i>
Cieger András	<i>történész, MTA Történettudományi Intézete, Budapest</i>
Csapó Csaba	<i>történész, ELTE, Budapest</i>
Dominkovits Péter	<i>főlevéltáros, Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára</i>
Erős Vilmos	<i>történész, DE, Debrecen</i>
Fisli Éva	<i>PhD hallgató, ELTE, Budapest</i>
Jászay Tamás	<i>egyetemi hallgató, SZTE, Szeged</i>
Kövér György	<i>történész, ELTE, Budapest</i>
Majtényi György	<i>levéltáros, MOL, Budapest</i>
Németh Györgyi	<i>történész, ME, Miskolc</i>
Paulinyi Ákos	<i>történész, Darmstadt, Németország</i>
Perényi Roland	<i>PhD hallgató, ELTE, Budapest</i>
Péter László	<i>történész, School for Slavonic and East-European Studies, London</i>
Röckelein, Hedwig	<i>történész, Németország</i>
Szeberényi Gábor	<i>PhD hallgató, SZTE</i>
Zsoldos Endre	<i>tudományos munkatárs, MTA Konkoly Thege Miklós Csillagászati Kutatóintézete, Budapest</i>

A fordításokat ROMHÁNYI ZSÓFIA és VAJDA ZOLTÁN készítették.

Köszönjük mindazoknak,

akik személyi jövedelemadójuk 1%-át egyesületünk s így folyóiratunk számára ajánlották fel.

A befolyt 60.934 Ft-ot e számunk nyomdai előállításának költségeihez használtuk fel.

Előre is köszönjük azoknak, akik a következő évben is megtisztelnak bennünket bizalmukkal és támogatásukkal.

Adószámunk: 19079581-2-06.

CONTENTS

Essays

DOMINKOVICS, PÉTER The professional biography of an early modern lawyer: János Szepsy (Zepsy)	5
CIEGER, ANDRÁS Images and shadows: The personality of Menyhért Lónyay	36
CSAPÓ, CSABA Biography and mentalité: The forgotten life of Gedeon Ráday ...	55
BICSKEI, ÉVA Diary, visual autobiography, and Künstlerroman: Identity and privacy in the 'Juvenile Diary' of Bertalan Székely	84
PERÉNYI, ROLAND "The autobiography of Lajos H ....., written by himself in the condemned cell:" The memoirs of a nineteenth-century robber and murderer	114
FISLI, ÉVA An unknown soldier: János Kurucz (1916–1951) – Attempt at a biography	130
MAJTÉNYI, GYÖRGY Memory and personality: On reconstruction of the life story	162
APOR, PÉTER Immortalitas Imperator: The birth of the Pantheon of the Labour Movement in Budapest	179

Workshop

ZSOLDOS, ENDRE Radó Kövesligethy, Mór Jókai and the Great Andromeda Nebula	206
PÉTER, LÁSZLÓ Old hats and closet revisionists: Reflections on Domokos Kosáry's latest works on the 1848 Hungarian Revolution	212

Theory and method

HEDWIG RÖCKELEIN The contribution of the psychohistorical method to the "new historical biography"	231
KÖVÉR, GYÖRGY The perils of biography	245

Beyond the Borders

“... I am a Slovak historian of Hungarian origin living in Germany...” An interview with Ákos Paulinyi (Interview by NÉMETH GYÖRGYI)	263
A bibliography of Ákos Paulinyi’s works	267
PAULINYI, ÁKOS	
Industrial politics in Hungary and Austria, and the problem of economic integration (1880–1914)	271

Reviews

Hungarian history of the spirit (<i>Miskolczy Ambrus: Szellem és nemzet [Babits Mihály, Eckhardt Sándor, Szekfű Gyula és Zolnai Béla világáról]</i>) ERŐS, VILMOS	294
Narrating history: Narrativist interpretation of historical texts after the “linguistic turn” (<i>Narratívák 4. A történelem poétikája. Szerk. és vál.: Thomka Beáta</i>) SZEBERÉNYI, GÁBOR	298
Outside and inside (<i>Waltraud Heindl – György Litván – Stefan Malfer – Éva Somogyi, Hrg.: Eliten und Außenseiter in Österreich und Ungarn</i>) BÁCSKAI, VERA	305
Aristotle rediscovered (<i>Francis Fukuyama: A nagy szétbomlás: Az emberi természet és a társadalmi rend újjászervezése</i>) JÁSZAY, TAMÁS	308
Banks and financial crises in ancient Rome (<i>Jean Andreau: Banking and Business in the Roman World</i>) BABJÁK, ILDIKÓ	314

<i>Authors</i>	321

RENDI TÁRSADALOMSZERVEZŐDÉS ÉLETPÁLYÁK – KONFLIKTUSOK (16–17. SZÁZAD)

- Erdélyi Gabriella: „Causa scientiae”
Egy 16. századi tanúvallomási jegyzőkönyv anatómiája
- Dominkovits Péter: Familiárisi szolgálat – vármegyei hivatalviselés
Egy 17. századi Sopron vármegyei alispán,
gálosházi Récsy (Rechey) Bálint
- Koltai András: Egy magyar főrend pályafutása a császári udvarban
Batthyány Ádám (Bécs 1630–1659)
- H. Németh István: Polgár vagy nemes?
A városok nemesi eredetű lakosainak problematikája
a felső-magyarországi városszövetség tevékenysége tükrében
- Kármán Gábor: Fatányér és kőkorszó
Magyarok és havasalföldiek egy 17. századi svéd diplomata
szemével
- Tóth Gábor: Az elmélet szerkezete és a szerkezet elmélete
Szűcs Jenő középkor-képeről
- Szabó Péter: „Mert a fának van reménysége...”
Csonkolt fák Magyarországon
- Bognár Szabina: Öröklési gyakorlat vizsgálata a századfordulón
Mattyasovszky Miklós és Baross János gyűjtése
- Kovács I. Gábor: „Törzsökös” és „asszimilált” magyarok, „keresztény
allogének” és „zsidók” a dualizmus kori Magyarország
középiskoláiban
Forráskritikai észrevételek Karády Viktor cikkéhez

Társadalomtörténet az Interneten – Korall új honlapja az Interneten: www.korall.org
A Korall 9. száma megrendelhető a szerkesztőség e-mail címén: korall@mailbox.hu,
vagy a kiadóhivatalnál: Korall Szerkesztőség – Új Mandátum Lap- és Könyvkiadó
1134 Budapest, Kassák Lajos u. 9. I./1.

Az AETAS történettudományi folyóirat. Megjelenik évente négy alkalommal. Kiadója az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A lap főként történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokat, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat közöl, de szívesen fogad írásokat a társadalomtudományok más ágaiból is.

*

Az AETAS megjelenését döntően alapítványi támogatás teszi lehetővé. Az AETAS több vagy akár egy száma is megrendelhető a szerkesztőség címén.

A folyóirat előfizetési díja egy évre 1200 Ft.

A lap ára egy szám megrendelése esetén 300 Ft+postaköltség, könyvesboltban 400 Ft.

*

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest: Magiszter Könyvesbolt, V. ker., Városház u. 1.; Balassi Könyvesbolt, II. ker., Margit utca 1–3.; Eötvös Könyvesbolt, V. ker., Kecskeméti u. 2.; Litea Kft., I. ker., Budavár, Hess A. tér 4.; Írók Boltja, Parnasszus Kft., Andrássy út 45.; Atlantisz Könyvesbolt, V. ker., Váci utca; ELTE BTK könyvtár, Piarista köz 1.; Osiris Könyvesbolt, V. ker., Veres Pálné u.

Szeged: Katedrális Bt.: Sík Sándor Könyvesbolt, Oskola u. 27., Könyv- és Jegyzetbolt, Dugonics tér 12.; Egyetemi könyvtár, Petőfi S. sgt.; JGYF Kiadó Jegyzetbolt, Boldogasszony sgt. 6.; Tolkien Könyvesbolt, Kossuth L. sgt. 1.

Miskolc: Fókusz Könyvesbolt, Pátria üzletház; Bibliofil Kft., Kazinczy Könyvesbolt, Széchenyi u. 33. Pécs: JPTE Iskolaszövetkezet Könyvesbolt, Ifjúság út 6. Szombathely: Berzsenyi Dániel, Tanárképző Főiskola jegyzetboltja Károli Gáspár tér

*

Kiadja az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület
6701 Szeged, Pf. 1179.

Telefon: 62/544-062 (8–12 óráig)

e-mail: aetas@jate.u-szeged.hu

<http://www.lib.jgytf.u-szeged.hu/aetas/>

Felelős kiadó: Deák Ágnes

Olvasószerkesztő: Benkes Réka

Szerkesztőségi titkár: Tóth Klára

Technikai szerkesztés: Petit Irodalmi Stúdió

A borítót tervezte: Szekeres Ferenc

Nyomdai munkálatok: Officina Press Kft., Szeged.

ISSN 0237-7934

Bolti ár: 740,- Ft

Előfizetőknek: 600,- Ft

Ha a biográfus meg akar felelni a modern biográfia igényeinek, munkája azzal még nincs befejezve, hogy egy személyt pszichológiailag teljes egészében elemez és besorolja őt a társadalmi hierarchiába. Csak ott, ahol az egyén túlmutatva feltesszük az adott egyén társadalmi reprezentativitására irányuló kérdést, lépjük át a pszichológiai vizsgálat mezejét, s csak ott kezdődik a pszichohistorikus vizsgálat annak tulajdonképpen értelmében. Az általános vonatkoztatási keret lehet egyes esetben a társadalom egy olyan csoportja, mely hasonló társadalmi és/vagy lelki jegyeket hordoz, máskor képezhetik azt a társadalom fölérendelt struktúrái. Függetlenül attól, hogy milyen irányban folytatódik az analízis, itt is tekintetbe veendő, hogy az egyén komplexitása a társadalom komplexitásával, valamint az egyén és a társadalmi közeg közti kapcsolatok komplexitásával függ össze.

Hedvig Röckelein tanulmányát a 231-244. oldalakon olvashatják.